

31 Μαρτίου, 1990

[ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΕΥΤΥΧΙΑ ΚΥΠΡΟΥ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ,

Αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ,

Καθ' ου η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 703/86).

Αναγκαστική Απαλλοτριώση — Προϊσχύσαν δίκαιο — Άρθρο 13 του Κεφ 226 — Πλεόνασμα γης μετά την επίτευξη ή εγκατάλειψη της απαλλοτριώσεως — Επαναπώλησή του στον αρχικό ιδιοκτήτη — Περιοτάσεις αποκλεισμού εφαρμογής του Άρθρου 13 στην κριθείσα περίπτωση.

5

Η αιτήτρια προσέφυγε κατά της αρνήσεως επιστροφής στην ίδια εναπομείναντος, κατά τον ισχυρισμό της, τμήματος απαλλοτριωθείσης γης που δεν χρησιμοποιήθηκε για τον σκοπό κτήσης της.

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

10

Σύμφωνα με την απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση *Costas Piki v. The Republic through the Minister of Interior and Another* (1968) 3 C.L.R. 303 στη σ. 307, το εφαρμοστέο δίκαιο είναι το δίκαιο το οποίο ίσχυε κατά το χρόνο της κρυσταλλοποίησης των δικαιωμάτων των μερών. Το ζήτημα αυτό δεν αμφισβητήθηκε από τους δικηγόρους των δύο μερών. Το διάταγμα απαλλοτριώσεως στην υπό εξέταση περίπτωση, είχε δημοσιευτεί κατά την 11/6/57, επομένως, εφαρμοστέο δίκαιο είναι το Άρθρο 13 του Κεφ. 226.

15

20

Σύμφωνα με το πιο πάνω Άρθρο, η Απαλλοτριούσα Αρχή έχει υποχρέωση, εντός ενός έτους από τη συμπλήρωση των έργων ή με την εκπνοή της περιόδου που ορίστηκε για τη συμπλήρωση των έργων ή από

- 5 την εγκατάλειψη του σκοπού για τον οποίο αποκτήθηκε η γη, να πωλήσει και να διαθέσει οποιαδήποτε γη η οποία αποτελεί πλεόνασμα της έκτασης η οποία πράγματι απαιτείται ή η οποία δεν απαιτείται πλέον για το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκε, στο πρόσωπο εκείνο από το οποίο η γη αυτή έχει αποκτηθεί, εκτός εάν στο μεταξύ η γη έχει χρησιμοποιηθεί για οικοδομικούς σκοπούς ή η εγκατάλειψη του σκοπού της απαλλοτριώσης, όπως προαναφέρθηκε, λάβει χώρα σε περισσότερα από δέκα χρόνια από την ημερομηνία της απαλλοτριώσης.
- 10 Κατά τη γνώμη του Δικαστηρίου, το επίδικο ζήτημα στην παρούσα προσφυγή είναι το κατά πόσο υπήρξε ή όχι εγκατάλειψη από μέρους της Απαλλοτριούσας Αρχής του σκοπού για τον οποίο αποκτήθηκε η γη, κατά πόσο δηλαδή το επίδικο τεμάχιο δε χρειάζεται πλέον και δεν υπάρχει καμιά προοπτική ή αναγκαιότητα χρησιμοποίησης του για το σκοπό για τον οποίο απαλλοτριώθηκε.
- 15 Μετά από προσεκτική μελέτη των φακέλων, οι οποίοι κατατέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, και από τα τεκμήρια τα οποία είχε προσκομίσει ο δικηγόρος του καθ' ου η αίτηση, το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει τόσο προοπτική όσο και αναγκαιότητα χρησιμοποίησης του επίδικου τεμαχίου για οικοδομικούς σκοπούς.
- 20 Η απαλλοτριώση ουδέποτε εγκαταλείφθηκε.
- 25 Η μη υλοποίησή της δεν οφείλεται σε εγκατάλειψη αλλά στην έλλειψη των αναγκαίων κονδυλίων.
- 30 Η υλοποίηση των σκοπών για τους οποίους έγινε η απαλλοτριώση έχει ξεκινήσει και συμπληρώνεται σταδιακά και,
Κατά την κρίση του Δικαστηρίου, δεν υπάρχει εγκατάλειψη του σκοπού της απαλλοτριώσης με την έννοια του Άρθρου 13 του Κεφ. 226.
- 35 Ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της προσφυγής, ένας μπορεί να διαπιστώσει βραδύτητα στην υλοποίηση της απόφασης για απαλλοτριώση. Ο χρόνος της υλοποίησης σχεδόν βρίσκεται στο μεταίχμιο της κατάχρησης εξουσίας. Μόνο οι πολλαπλές υποχρεώσεις της Δημοκρατίας και οι προτεραιότητες της για αντιμετώπιση πολύ πιο επείγουσών αναγκών των πολιτών οδηγεί στο συμπέρασμα πως
- 40 στην προκειμένη περίπτωση δεν υπήρξε υπέρμετρη βραδύτητα ώστε να είναι αντίθετη προς τις αρχές της καλής και χρηστής διοίκησης.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Fakontis v. Republic (1987) 3(A) C.L.R. 557,

Cyprus Tannery Ltd v. Republic (1985) 3(B) C.L.R. 572,

5

HadjiIoizou and Others v. Improvement Board of Ayios Dhometios (1987) 3(A) C.L.R. 646,

Pikis v. Republic (1968) 3 C.L.R. 303.

10

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της άρνησης του Υπουργού Εσωτερικών να επιστρέψει στην αιτήτρια τον εναπομείναντα χώρο του Τεμ. 432 του Συμπλέγματος "Μ" Φ/Σχ.ΧΛ64. W.I στη Λάρνακα, το οποίο απαλλοτριώθηκε για την ανέγερση αστυνομικών κατοικιών.

15

Χρ. Χριστοφίδης για Α. Παπαφιλίππου, για την Αιτήτρια.

20

Κλ. Αντωνιάδης, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τον Καθ' ου η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.: Με την προσφυγή αυτή η αιτήτρια ζητά από το Δικαστήριο δήλωση ότι η άρνηση του καθ' ου η αίτηση να επιστρέψει στην αιτήτρια τον εναπομείναντα χώρο του Τεματίου 432 του Συμπλέγματος "Μ" Φ/Σχ. ΧΛ64. W.I. στη Λάρνακα, το οποίο απαλλοτριώθηκε για την ανέγερση αστυνομικών κατοικιών με τη Διοικητική Πράξη αρ. 613/1957, είναι άκυρη, παράνομη και ότι παραλείφθηκε θα πρέπει να διενεργηθεί.

25

30

Η αιτήτρια ισχυρίζεται πως ο καθ' ου η αίτηση ενήργησε καθ' υπέρβαση και κατάχρηση εξουσίας και ότι βάσει του περί Απαλλοτριώσεως Γης Νόμου Κεφ. 226 άρθρο 13 (Sale of surplus land) είχε υποχρέωση εντός ενός έτους από τη συμπλήρωση των έργων για τα οποία έγινε η απαλλοτριώση ή με την εκπνοή της περιόδου που καθορίστηκε για τη συμπλήρωση των έργων, ή με την εγκατάλειψη του έργου (undertaking) για το οποίο αποκτήθηκε η γη, να προσφέρει τη μη χρησιμοποιηθείσα γη για πώληση στην προηγούμενη ιδιοκτήτρια, δηλαδή την αιτήτρια.

35

40

Τα γεγονότα επί των οποίων βασίζεται η παρούσα προσφυγή είναι τα ακόλουθα:

Με διάταγμα απαλλοτριώσης που δημοσιεύτηκε στο Τρίτο Παράρτημα της Επίσημης Εφημερίδας της Δημοκρατίας στις 11/6/1957, το Τεμάχιο γης αρ. 432 της αιτήτριας, το οποίο τώρα έχει τον αριθμό 652 του Συμπλέγματος "Μ" Φ/Σχ. ΧΙ.64. W.I. στη Λάρνακα, είχε απαλλοτριωθεί από την τότε Κυβέρνηση για το σκοπό ανέγερσης κατοικιών για τα μέλη της Αστυνομικής Δύναμης. Κατά το έτος 1959 ανεγέρθηκαν στο τεμάχιο αυτό ο Αστυνομικός Σταθμός Υπαίθρου, όπου τώρα στεγάζεται η Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου, καθώς και 12 κατοικίες για τα μέλη της Αστυνομικής Διεύθυνσης Επαρχίας Λάρνακας. Κατά το ίδιο έτος μέρος του τεμαχίου 652 επιστράφηκε στην αιτήτρια, με σύσταση του Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων, σαν πλεόνασμα. Κατά το έτος 1973 στο απαλλοτριωθέν τεμάχιο ανεγέρθηκαν τέσσερις νέες αστυνομικές κατοικίες. Το υπόλοιπο μέρος του τεμ. 432, που τώρα έχει αριθμό 652 και είναι έκτασης 2 σκαλών και 2 προσταθίων, παρέμεινε στην κατοχή της τότε αποικιακής Κυβέρνησης και ακολούθως της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στο τεμάχιο αυτό δεν κτίστηκε τίποτε μέχρι σήμερα.

Κατά το έτος 1964 η αιτήτρια με επιστολή της προς το Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων ζήτησε επιστροφή του μη χρησιμοποιηθέντος μέρους σαν πλεόνασμα αλλά η απάντηση ήταν ότι η Κυβέρνηση δεν είχε πρόθεση να επιστρέψει το πιο πάνω τεμάχιο. Ακολούθησε νέα αίτηση της αιτήτριας, κατά το ίδιο έτος, προς τον Έπαρχο Λάρνακας, ο οποίος κατόπιν συνεννόησης με το Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων, απάντησε πως αυτός αδυνατούσε να συστήσει την επιστροφή του τεμαχίου για το λόγο ότι ο Αρχηγός της Αστυνομίας δεν εσυγκατατίθετο σ' αυτή.

Κατά το έτος 1971 η αιτήτρια υπόβαλε αίτηση στο Υπουργικό Συμβούλιο ζητώντας και πάλι επιστροφή του τεμαχίου. Το αίτημα παρατέμφθηκε από το Υπουργείο Εσωτερικών προς τον Αρχηγό της Αστυνομίας και το Διευθυντή του Τμήματος Δημοσίων Έργων για απόψεις. Ο τελευταίος απάντησε προς το Υπουργείο Εσωτερικών ότι η υπό αναφορά έκταση θα πρέπει να κρατηθεί από την Κυβέρνηση γιατί αυτή βρίσκεται μεταξύ του Αστυνομικού Σταθμού και των υφιστάμενων κατοικιών και πως χρειάζεται για μελλοντική ανάπτυξη. Με βάση τα πιο πάνω, το Υπουργείο Εσωτερικών απέρριψε το αίτημα της αιτήτριας.

Κατά το έτος 1971 η αιτήτρια καταχώρισε την υπ' αριθ. 479/71 προσφυγή, προσβάλλοντας την απόφαση του καθ' ου η αίτηση, ημερομηνίας 28/9/1971 με την οποία αρνήθηκε την επιστροφή του τεμαχίου 652 του Συμπλέγματος "Μ" Λάρνακας το οποίο είχε απαλλοτριωθεί για την ανέγερση αστυνομικών κατοικιών με τη

Διοικητική Πράξη Αρ. 613/57. Κατά την 21/5/73 η πιο πάνω προσφυγή αποσύρθηκε από την αιτήτρια μετά από δήλωση εκ μέρους του καθ' ου η αίτηση ότι ο σκοπός της απαλλοτριώσεως δεν είχε εγκαταλειφθεί και πως υπήρχε πρόθεση να συμπληρωθεί το έργο.

5

Κατά το έτος 1978 η αιτήτρια με υπόδειξη του Γενικού Εισαγγελέα υπόβαλε νέα αίτηση για επιστροφή του μη χρησιμοποιηθέντος χώρου και στις 23/12/1978 καταχώρισε νέα προσφυγή με αρ. 488/78 προσβάλλοντας την άρνηση του καθ' ου η αίτηση να επιστρέψει το υπόλοιπο του τεμαχίου 652 που απαλλοτριώθηκε. Το 1981 η αιτήτρια απόσυρε και αυτή την προσφυγή μετά από δήλωση του δικηγόρου του καθ' ου η αίτηση πως το θέμα θα επανεξεταζόταν.

10

Στις 20/5/1986 η αιτήτρια με επιστολή των δικηγόρων της (τεκμήριο Α στην αίτηση), ζήτησε από τον καθ' ου η αίτηση την επιστροφή του μη χρησιμοποιηθέντος τεμαχίου. Ο καθ' ου η αίτηση με επιστολή του, ημερομηνίας 11/9/86 (τεκμήριο Β στην αίτηση), αρνήθηκε τέτοια επιστροφή με την αιτιολογία ότι ο χώρος αυτός χρειάζεται για τις ανάγκες της Αστυνομίας, συμπεριλαμβανομένης της ανέγερσης νέων κτιρίων. Ως εκ τούτου, η αιτήτρια καταχώρισε την προσφυγή τούτη.

15

20

Ο δικηγόρος της αιτήτριας στηρίζει την παρούσα προσφυγή στην επίκληση των πιο κάτω νομικών λόγων:

25

(1) Ο καθ' ου η αίτηση ενήργησε καθ' υπέρβαση ή κατάχρηση εξουσίας διότι, βάσει του περί απαλλοτριώσεως Γης Νόμου Κεφ. 226, άρθρο 13β, είχε υποχρέωση εντός ενός έτους από τη συμπλήρωση των έργων για τα οποία έγινε η απαλλοτριώση ή με την εκπνοή της περιόδου για τη συμπλήρωση των έργων, να προσφέρει τη μη χρησιμοποιηθείσα γη στην αιτήτρια.

30

(2) Ο καθ' ου η αίτηση ενήργησε υπό το καθεστώς πλάνης περί τα πράγματα διότι, όπως φαίνεται και από τα γεγονότα, η πρόθεση για αξιοποίηση και εκμετάλλευση του επίδικου τεμαχίου από τον καθ' ου η αίτηση για το σκοπό για τον οποίο έγινε η απαλλοτριώση, είχε εγκαταλειφθεί. Ο καθ' ου η αίτηση είχε ανεγείρει μόνο τέσσερις αστυνομικές κατοικίες και έκτοτε τίποτε άλλο.

35

(3) Η προσβαλλόμενη άρνηση του καθ' ου η αίτηση να επιστρέψει την επίδικη περιουσία στην αιτήτρια είναι παράνομη για το λόγο ότι αντιβαίνει προς το Νόμο, Κεφ. 226, άρθρο 13 και/ή το Νόμο 15/62 και προς τις αρχές που διαμορφώθηκαν μέσα από τις αποφάσεις *Facontis v. Republic* (1987) 3 C.L.R. 557 και *Cyprus Tannery*

40

Ltd v. R. (1985) 3 C.L.R. 572, όπου σύμφωνα με το Αρ. 23.5 του Συντάγματος, η Απαλλοτριούσα Αρχή έχει καθήκον να επιστρέφει την απαλλοτριωθείσα περιουσία εάν ο σκοπός για τον οποίο έγινε η απαλλοτρίωση δεν κατέστη εφικτός εντός τριών ετών.

5

Ο δικηγόρος του καθ' ου η αίτηση αντικρούοντας τους ισχυρισμούς του δικηγόρου της αιτήτριας αναφέρει τα ακόλουθα:

(1) Όσον αφορά τον πρώτο νομικό ισχυρισμό της αιτήτριας, ο καθ' ου η αίτηση ισχυρίζεται ότι δεν ενήργησε καθ' υπέρβαση ή κατάχρηση εξουσίας, αλλά αντίθετα ενήργησε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Νόμου, Κεφ. 226. Αναφερόμενος στα Παραρτήματα 2 και 3 της Ένστασης και ειδικότερα στη σελίδα 5 αριθμός 6, (Αστυνομική Διεύθυνση Λάρνακας - Ανέγερση τεσσάρων Αστυνομικών Κατοικιών) του Παραρτήματος 2Γ', καθώς και στην Κατηγορία Γ' 1989 (Πέμπτο Έκτακτο Σχέδιο Οικονομικής Δράσεως για την περίοδο 1987-1991 - 2. Αστυνομική Διεύθυνση Λάρνακας) του Παραρτήματος 3, ισχυρίζεται πως από αυτά καθίσταται φανερό ότι τα έργα για τα οποία έγινε η απαλλοτρίωση, ουδόλως έχουν συμπληρωθεί και ουδόλως έχει εγκαταλειφθεί ο σκοπός για τον οποίο απαλλοτριώθηκε το κτήμα. Συνεχίζοντας ο δικηγόρος του καθ' ου η αίτηση αναφέρει πως για να δημιουργηθεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 13 του Κεφ. 226 υποχρέωση της Απαλλοτριούσας Αρχής για πώληση του μη χρησιμοποιηθέντος τεμαχίου στον προηγούμενο ιδιοκτήτη του, πρέπει προηγουμένως να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 2(α)(i) και 2(α)(ii) του άρθρου, δηλαδή, να μην έχει κτιστεί στο μεταξύ ή χρησιμοποιηθεί το τεμάχιο στο οποίο αναφέρεται η παράγραφος (1) του Άρθρου για οικοδομικούς σκοπούς ή να υπάρχει εγκατάλειψη του σκοπού της απαλλοτρίωσης πέραν των 10 ετών από την ημερομηνία της απαλλοτρίωσης. Τέτοια γεγονότα δεν συντρέχουν στην παρούσα υπόθεση, κατά το δικηγόρο του καθ' ου η αίτηση και τα προαναφερθέντα Παραρτήματα δείχνουν πως το ελίδικο κτήμα είναι ακόμη αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους έχει απαλλοτριωθεί. Επί του θέματος αυτού αναφέρθηκε στην υπόθεση **HadjiLoizou v. Improvement Board of Ayios Dhometios** (1987) 3 C.L.R. 646.

(2) Σύμφωνα με το δικηγόρο του καθ' ου η αίτηση, ούτε και ο δεύτερος νομικός ισχυρισμός της αιτήτριας για πλάνη περί τα πράγματα μπορεί να ευσταθήσει, γιατί, όπως προκύπτει τόσο από τα γεγονότα όσο και από τα όσα ανέφερε σχετικά με τον πρώτο νομικό ισχυρισμό, υπάρχει τόσο προοπτική όσο και αναγκαιότητα χρησιμοποίησης του τεμαχίου για την ανέγερση και άλλων αστυνομικών

κατοικιών για κάλυψη του οξύτατου στεγαστικού προβλήματος που αντιμετωπίζει η Αστυνομική Διεύθυνση Επαρχίας Λάρνακας.

(3) Όσον αφορά την απόφαση *Fakontis v. R.* (ανωτέρω) στην οποία αναφέρεται ο δικηγόρος της αιτήτριας για στήριξη των ισχυρισμών του, ο δικηγόρος του καθ' ου η αίτηση υποβάλλει πως αυτή δεν έχει καμιά εφαρμογή στην παρούσα προσφυγή γιατί η πιο πάνω απόφαση αναφέρεται στο άρθρο 23.5 του Συντάγματος το οποίο δεν είναι εφαρμοστέο στα γεγονότα της παρούσας προσφυγής.

Σύμφωνα με την απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση *Costas Pikis v. The Republic through the Minister of Interior and Another* (1968) 3 C.L.R. 303 στη σ. 307, το εφαρμοστέο δίκαιο είναι το δίκαιο το οποίο ίσχυε κατά το χρόνο της κρυσταλλοποίησης των δικαιωμάτων των μερών. Το ζήτημα αυτό δεν αμφισβητήθηκε από τους δικηγόρους των δύο μερών. Το διάταγμα απαλλοτρίωσης στην υπό εξέταση περίπτωση, είχε δημοσιευτεί κατά την 11/6/57, επομένως, εφαρμοστέο δίκαιο είναι το άρθρο 13 του Κεφ. 226, το σχετικό άρθρο του οποίου αναφέρει τα ακόλουθα:

"13. (1) Subject to subsection (2), the Government of Her Majesty's Naval, Military or Air Force Authorities or Her Majesty's Government in the United Kingdom or the public body concerned, as the case may be, shall, within one year from the completion of the works or at the expiration of the period prescribed for the completion of the works or from the abandonment of the undertaking in connection with which the land had been acquired, sell and dispose of any land which is found to be in excess of the extent actually required or to be no longer required for the purpose for which it has been acquired, unless, in the meantime, such land is required for another undertaking of public utility in respect of which a notification has been published in the Gazette under the provisions of this Law, in which case such land may be retained for the purposes of such other undertaking.

(2) (a) Before any sale as in subsection (1), the land shall, unless -

(i) it has, in the meantime, been built upon or used for building purposes; or

(ii) the abandonment, as in the said subsection provided, takes place more than ten years after the date of the acquisition,

be offered for sale, as in paragraph (b) of this subsection provided, to the person from whom the land has been acquired who shall signify his desire to purchase the land within six weeks from the date when the offer was made, otherwise he shall be deemed to have refused the offer;

(b) the offer for sale in paragraph (a) of this subsection mentioned shall be made by notice under the hand of the Director of Land and Surveys to be delivered to the previous owner."

Σύμφωνα με το πιο πάνω άρθρο, η Απαλλοτριούσα Αρχή έχει υποχρέωση, εντός ενός έτους από τη συμπλήρωση των έργων ή με την εκπνοή της περιόδου που ορίστηκε για τη συμπλήρωση των έργων ή από την εγκατάλειψη του σκοπού για τον οποίο αποκτήθηκε η γη, να πωλήσει και να διαθέσει οποιαδήποτε γη η οποία αποτελεί πλεόνασμα της έκτασης η οποία πράγματι απαιτείται ή η οποία δεν απαιτείται πλέον για το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκε, στο πρόσωπο εκείνο από το οποίο η γη αυτή έχει αποκτηθεί, εκτός εάν στο μεταξύ η γη έχει χρησιμοποιηθεί για οικοδομικούς σκοπούς ή η εγκατάλειψη του σκοπού της απαλλοτρίωσης, όπως προαναφέρθηκε, λάβει χώρα σε περισσότερα από δέκα χρόνια από την ημερομηνία της απαλλοτρίωσης.

Κατά τη γνώμη μου, το επίδικο ζήτημα στην παρούσα προσφυγή είναι το κατά πόσο υπήρξε ή όχι εγκατάλειψη από μέρους της Απαλλοτριούσας Αρχής του σκοπού για τον οποίο αποκτήθηκε η γη, κατά πόσο δηλαδή το επίδικο τεμάχιο δε χρειάζεται πλέον και δεν υπάρχει καμιά προοπτική ή αναγκαιότητα χρησιμοποίησής του για το σκοπό για τον οποίο απαλλοτριώθηκε.

Μετά από προσεκτική μελέτη των φακέλων, οι οποίοι κατατέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, και από τα τεκμήρια τα οποία είχε προσκομίσει ο δικηγόρος τού καθ'ου η αίτηση, έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι υπάρχει τόσο προοπτική όσο και αναγκαιότητα χρησιμοποίησης του επίδικου τεμαχίου για οικοδομικούς σκοπούς. Και αναφέρομαι στα ακόλουθα για υποστήριξη τούτου:

(1) Επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών, ημερ. 11/9/86, προς τους δικηγόρους της αιτήτριας, η οποία αποτελεί και την επίδικη απόφαση, απορρίπτεται το αίτημα της αιτήτριας για επιστροφή του τεμαχίου 432 με την αιτιολογία ότι αυτό χρειάζεται για τις ανάγκες της Αστυνομίας, συμπεριλαμβανομένης της ανέγερσης νέων κτιρίων. Παραθέτω πιο κάτω το σχετικό απόσπασμα από την επίδικη απόφαση, που κατατέθηκε σαν τεκμήριο Β στην αίτηση:

"Κύριοι,

Έχω οδηγίες να αναφερθώ στην επιστολή σας στον Υπουργό Εσωτερικών με αρ. φακ. ΒΒ972 και ημερ. 20/5/86, σχετικά με αίτημα της πελάτιδας σας κας Ευτυχίας Κύπρου Κυπριανού από την Λάρνακα για επιστροφή μέρους του απαλλοτριωθέντος κτήματός της (τεμ. 432, Μπλόκ Μ, Φ/Σχ. ΧΛ 64 W.I. Λάρνακα) και να σας πληροφορήσω ότι το εν λόγω αίτημα δεν μπορεί δυστυχώς να ικανοποιηθεί. Όπως γνωρίζετε μέρος του κτήματος έχει ήδη χρησιμοποιηθεί για την ανέγερση Αστυνομικών κατοικιών ενώ ο υπόλοιπος χώρος χρειάζεται για τις ανάγκες της Αστυνομίας, συμπεριλαμβανομένης της ανέγερσης νέων κτιρίων." 5 10

(2) Προϋπολογισμός Ανάπτυξης 1986 για οικοδομικά έργα που αφορούν ανέγερση νέων κτιρίων (Παράρτημα 2Γ' στην ένταση). Οι σχετικές προτάσεις που υποβλήθηκαν από το Αρχηγείο Αστυνομίας συμπεριλαμβάνουν την πρόταση για ανέγερση τεσσάρων Αστυνομικών κατοικιών στο απαλλοτριωθέν τεμάχιο που περιγράφεται ως εξής: 15

"Περιγραφή Έργου: Ανέγερση 4 Αστυνομικών κατοικιών. 20

Σκοπιμότης Έργου: Σε τεμάχιο απαλλοτριωθείσης γης είχαν ανεγερθεί το 1973 4 αστυνομικές κατοικίες, και προγραμματιζέτο η ανέγερση άλλων 4 αλλά λόγω της Τουρκικής εισβολής το έργο δεν προωθήθηκε. Επειδή η ιδιοκτήτρια της απαλλοτριωθείσης γης κατέχωρησε προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο ζητώντας την επιστροφή της η προώθηση του έργου για ανέγερση των υπολοίπων 4 αστυνομικών κατοικιών κατέστη αναγκαία. Μελέτη και εκτίμηση από Ανώτ. Αρχιτέκτονα 1984 ΛΚ80,000. 25 30 35

Προς Μεταφορά

Απαιτούμενο ποσό: ΛΚ80,000." 40

(3) Στο Πέμπτο Έκτακτο Σχέδιο Οικονομικής Δράσης για την περίοδο 1987-1991, έχουν υποβληθεί προτάσεις για ανέγερση πέντε αστυνομικών κατοικιών, προγραμματιζομένων για το 1989 στο χώρο του επίδικου τεμαχίου (Παράρτημα 3 στην ένσταση, Κατηγορία Γ' 1989), το οποίο αναφέρει τα ακόλουθα:

"ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

5 Ανέγερση 5 Αστυνομικών κατοικιών των 3 υπνοδωματίων στο διαθέσιμο χώρο κοντά στις υφιστάμενες Αστυνομικές κατοικίες. Με την πληθυσμιακή αύξηση και την Τουριστική ανάπτυξη της Λάρνακας η εξεύρεση στέγης για το προσωπικό της Αστυνομικής Διεύθυνσης κατέστη προβληματική λόγω της αύξησης των ενοικίων. Μελέτη και εκτίμηση το 1980 ΛΚ 12,000 + 10% αύξηση τον χρόνο.

10 ΛΚ 100,000."

15 Το γεγονός ότι υπήρχε ανέκαθεν η πρόθεση για αξιοποίηση του επίδικου τεμαχίου από την Αστυνομία, προκύπτει και από τα πιο κάτω στοιχεία από το φάκελο της υπόθεσης ο οποίος κατ'επίταχτησε στο Δικαστήριο:

20 (1) Επιστολή εκ μέρους του Αρχηγού Αστυνομίας ημερομηνίας 27/9/80, ο οποίος πληροφορεί το Γενικό Εισαγγελέα πως επειδή η δαπάνη στον Προϋπολογισμό του 1980 δεν εγκρίθηκε, το θέμα υποβλήθηκε σαν πρόταση στον Προϋπολογισμό του 1981 σαν δαπάνη ΛΚ 36,000.-.

25 (2) Στην επιστολή του Γενικού Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών προς το Γενικό Εισαγγελέα, ημερομηνίας 17/1/79, αναφέρεται πως ο Αρχηγός της Αστυνομίας καθ' έκαστον έτος υπόβαλλε πρόταση για περίληψη στον Προϋπολογισμό Ανάπτυξης κονδυλίου για τον πιο πάνω σκοπό, πλην όμως λόγω άλλων προτεραιοτήτων το θέμα αναβάλλετο.

30 (3) Η επιστολή εκ μέρους του Αρχηγού Αστυνομίας, ημερομηνίας 1/7/78, προς το Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών, αναφέρει τα ακόλουθα στην παράγραφο 2: "Επειδή η Αστυνομική Διεύθυνση Λάρνακας αντιμετωπίζει οξύ στεγαστικό πρόβλημα, επιβάλλεται η ανέγερση τουλάχιστον τεσσάρων κατοικιών εις την πόλη της Λάρνακας υπολογισθησομένης δαπάνης ύψους ΛΚ 30,000.-". Επίσης στην παράγραφο 3: "Λόγω των ανωτέρω παρακαλώ όπως το υπό αναφοράν έργο συμπεριληφθή εις τας ημετέρας προτάσεις προς περίληψιν εις τον Προϋπολογισμόν Αναπτύξεως 1979".

40 (4) Τα σχέδια των τεσσάρων κατοικιών, σύμφωνα με την επιστολή του Ανώτερου Αρχηγού Αστυνομίας προς το Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών, ημερομηνίας 24/5/78, εξεπονήθησαν από το 1973 και καταβάλλεται προσπάθεια για παραχώρηση της αναγκαίας πίστωσης.

(5) Στην Έκθεση με ημερομηνία 2/1/87, την οποία υπόβαλε το Αρχηγείο Αστυνομίας προς το Μόνιμο Υφυπουργό του Υπουργείου Εσωτερικών με αφορμή την παρούσα προσφυγή, αναφέρονται τα ακόλουθα στην παράγραφο 11: "Με βάση τα πιο πάνω η άποψή μας είναι ότι δεν πρέπει να συνηγορήσουμε στην επιστροφή του τεμαχίου αυτού στην αιτήτρια γιατί θα χρησιμοποιηθεί για την ανέγερση και άλλων αστυνομικών κατοικιών...."

5

Τα πιο πάνω στοιχεία, κατά τη γνώμη μου, οδηγούν στα πιο κάτω συμπεράσματα:

10

(1) Η απαλλοτρίωση ουδέποτε εγκαταλείφθηκε.

(2) Η μη υλοποίησή της δεν οφείλεται σε εγκατάλειψη αλλά στην έλλειψη των αναγκαίων κονδυλίων.

15

(3) Η υλοποίηση των σκοπών για τους οποίους έγινε η απαλλοτρίωση έχει ξεκινήσει και συμπληρώνεται σταδιακά.

και

20

(4) Κατά την κρίση μου, δεν υπάρχει εγκατάλειψη του σκοπού της απαλλοτρίωσης με την έννοια του άρθρου 13 του Κεφ. 226 και για το λόγο αυτό η προσφυγή απορρίπτεται.

25

Πρέπει να αναφέρω πως ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της προσφυγής, ένας μπορεί να διαπιστώσει βραδύτητα στην υλοποίηση της απόφασης για απαλλοτρίωση. Ο χρόνος της υλοποίησης σχεδόν βρίσκεται στο μεταίχμιο της κατάχρησης εξουσίας. Μόνο οι πολλαπλές υποχρεώσεις της Δημοκρατίας και οι προτεραιότητές της για αντιμετώπιση πολύ πιο επειγουσών αναγκών των πολιτών με οδηγεί στο συμπέρασμα πως στην προκειμένη περίπτωση δεν υπήρξε υπέρμετρη βραδύτητα ώστε να είναι αντίθετη προς τις αρχές της καλής και χρηστής διοίκησης.

30

Η υπόθεση απορρίπτεται χωρίς διάταγμα ως προς τα έξοδα.

35

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.